

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

5. Northantonianæ cum Regijs confligit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

Eboracensi concessit, excepto tamen Cantuariensi Archiepiscopo, ejusque Ecclesiâ, quam nolebat Eboracensi subiectam; quo & Regem ludit, offenditque, Thomam Eboracensis auxilio perdere volentem: nec minùs ipse S. Thomas se ab Alexandro nullâ sui culpâ deferri, æmulôque postponi ægerrimè ferebat, credebâtque animos hostibus suis addi, Pontifice illis non tantùm non obnitente; sed etiam propitio: sed prudenter Alexander Regem molliùs habuerat, à quo plus Ecclesiæ periculi, damni que; nec propterea Episcopos ab obedientia, quam Cantuariensi debebant, exemptos voluit, ut ex ejus litteris patet. (a) Inter alia, quæ ad Regem scripsit, hæc digna memoratu: *Si te in aliquo futurum judicium terret, aut præmiorum in æterna requie corona te delectat, veritatem, quæ Deus est, justitiam colere, jus suum cuique tribuere, negotia Ecclesiastica, & præsertim criminalia, quæ de læsione fidei, vel juramenti emergunt, causas super rebus, & possessionibus personarum Ecclesiasticarum tractanda relinquere; Regnum, & Sacerdotium non confundere, non adeo Serenitatem tuam deceret, quàm etiam expediret. Si autem universa, quæ in usus tuos per hujusmodi angarias de bonis Ecclesiasticis convertuntur, in refectorem pauperum, vel alijs bonis operibus expendere, obsequium non magis Deo gratum efficeret, quàm si Altari quolibet discooperto aliud cooperires, aut si Petrum crucifigeres, ut Paulum à morte liberares. Recolere siquidem debes, qualiter Rex Saul, quia devicto Amalech prædam contra divinum præceptum servare volebat, cum se ad excusationem sui hæc ad sacrificandum referre proponeret, à Domino fuerit reprobatus, & alius eo vivo in honorem, & dignitatem Regiam fuerit surrogatus. Quomodo etiam Rex Ozias, dum iburificare voluit, & Sacerdotis sibi officium usurpare, leprâ dignâ Dei ultione percussus fuisset, tua saluti congruit ad animum revocare.* (b) Hæc in Angliam Alexander, ubi interim semper magis, magisque D. Thomas conflâbatur. Qui cum indies mortem sibi præcini nec ex vano videret, Rege implacabili, consilium fugiendi cœpit; & navigium profundâ nocte ascenderat, sed adversis ventis, undisque jactatus, & vix naufragio superstes in littus ejectus est albente vix cœlo. Jam fugam fama fulgaverat, aderântque à Rege, qui ejus suppellectilem fisco addicerent, sed domi repertum ad Regium tribunal Northantoniam postulant causam dicturum.

V. Aduit, & palatium unâ cum alijs ingresso fores à tergo
 G 3 clausæ,

(a) Alex. epist. lib. i. epist. 39. & 40. (b) Lib. i. epist. 42.

clausæ, ne copia discedendi esset: ibi multis accusationibus pulsatus est. Prima fuit: Archiepiscopum à Rege citatum non adfuisse; respondit: Procuratorem à se missum, qui suo nomine causam ageret, Regis haud interesseratum, ipse, aut alius suo nomine compareret. Rejcta excusatio, omniumque Procerum, Episcoporumque voto ejus bona mobilia fisco adjecta. Quod cum audisset: *Quale sit, inquit, hoc judicium, me etiam tacente secula post futura haud tacebunt; nova quippe judicia: forma hæc est fortè secundum Canones Clarendunæ vulgatos: à seculo non est auditum, quemquam Cantuariensem Archiepiscopum in curia Regum Anglorum pro qualicumque causa judicatum esse, quia ipse Regum omnium, qui in Regno sunt, spiritualis Pater est; nova quoque hæc forma est, & ordo judiciorum novus, ut Archipræsul à suis suffraganeis, aut Pater à filiis judicetur.* (a) Successit aliud accusationis caput, Rege libras argenti quingentas repetente, quas se illi mutuas dedisse ajebat. Respondit sanctus, donatas esse; sed damnatus est, Rege ipso accusante, & qui jus dicebant, aut metu, aut æmulatione corruptis, & cum reum Episcopi desererent, quinque ex amicis caverunt, singuli centum libras polliciti. Tandem peculatus accusatur, jubeturque tot fructuum, proventuumque, quos cum Cancellarium ageret, vacantibus Episcopatibus, & Abbatibus quàm plurimis recepisset, rationem reddere. Ingens ea summa erat, ducentarum videlicet triginta marcarum millia, quæ nostratis monetæ circiter vicies, & trecenta millia Philippeorum reddunt, si videlicet ex calculo Du Fresne singulis marcis Anglicanis duas libras Sterlingorum assignes, & singulis libris quinque Philippeos; ubi simul advertis, quantum ex Regalijs Ecclesiasticis pecuniæ conflaretur. Cæterum sanctum Archiepiscopum nihil Regi debuisse, ipse Rex palàm confessus est, ut habetur *lib. 3. epist. 55. circa finem.* Hujus ergo criminis conventus respondit: se innocentiam quidem suam certum esse; nec Regem latere, quantam integritate Regis thesauris præfuisset: consilio tamen spatium rogare, quod cum præsentibus Episcopis promptum esset. Singulorum ergo vota, & consilium rogat: aderant verò Londoniensis, Wintoniensis, Cicestrensis, Lincolnensis, Exoniensis, & Wigorniensis Episcopi, Variæ, discordesque sententiæ, ut singulis affectus erant;

(a) Heribert. in V. quadrip. cap. 25.

erant; nam aut metu, aut æmulatione agebantur, paucis Archiepiscopi, & legum cura. Londoniensis abire illum Archiepiscopatu jubebat, sic Regem pacatum iri, & tempestatem omnibus impendentem extemplo cessaturam; palam erat, Londoniensis consilium eò vergere, ut spem, ambitumque succedendi alieno metu celaret; nec sanctus dissimulavit, ejus tamen sententiæ Lincolnensis accessit. Cicestrensis cedendum tempori dicebat, & Regi aliquid dandum. Eadem Exoniensis sententia. Wigorniensis animi pendebat, hærebátque, Dei Regisque offendendi metu. Solus Wintoniensis Regijs postulatis cedendum esse negabat: *Cantuariensem Archiepiscopum Regni Primatem esse, in ejus exemplum totius Angliæ, & præsertim Episcoporum oculos desigi, quidquid is ageret, pro Lege reliquis fore; si animum secleretur, libertatem Ecclesiarum conclamata esse, nec amplius quid Canones statuam, Patrumque exempla, sed quid Regibus libeat, observatum iri. Ergo confuso rerum ordine Ecclesiam servitutam, aulâ dominante.* Sententijs dictis, & Episcopis silentio defixis, Archiepiscopus in proximam diem inducias à Rege petijt, obtinuitque, ita discessum. Palatio egredientem nemo ex aulicis, quos magno numero alebat, comitatus est; Regis enim metu, & meliorum desperatione, & ne Domini casu premerentur, dilapsi erant. Sanctus ergo fortunæ suæ insultans, pauperum greges undique colligi, epulasque parari jubet, & reliquum diei hilariter agitari; tanta illinimirum inter adversa animi securitas, & fortunæ contemptus. Sequenti die viscerum dolore vehementer conflictatus est, iterumque inducias in crastinum petijt. Nox inter vigiliis, & precibus ducta; ubi illuxit, Pontificijs vestibus, & pallio præter morem amictus Sacris ad aram operatus est, Missamque, quæ S. Stephano Protomartyri dicata est, legit, cujus initium: *Etenim federunt Principes, & adversum me loquebantur.* Ferunt consilio Monachi cujusdam id factum, cum videret Sanctum ab Aula adhuc recentem mortis metu percelli. Sacris perfunctus, pallio, infulâque depositis, reliqua Pontificis insignia, vestesque retinens ad Palatium pergit; ferunt sacram Eucharistiam secum detulisse in sinum reconditam. Cum ad Aulam accederet, ubi Rex præstolabatur, crucem à Clerico prælatam in manus ipse accepit, & Herefordensi in obsequium accurrenti; *Sine, inquit, me ipsam deferre, sub cujus protectione*

tectione tutus maneo, & ejus viso vexillo non est mihi dubitandum, sub quo Principe militem. Rex ubi intellexit Archiepiscopum cruce armatum procedere, irradientibus Episcopis, Londoniensi præsertim, in cubile interius fecessit. Conclamatum interim in Archiepiscopum est, tanquam in perjurum, & perduellem, & qui thalamum Regium insultantis modo perripisset. Episcopi ad Regem vocati, Cantuariensi foris relicto: multum temporis consultando tractum, & sententiæ tam ferociter dictæ, ut soluto jam Concilio Eboracensis foras progressus: *Recedamus hinc*, inquit, *ne infortunio, quod Archiepiscopo instat, oculos funestemus.* Cui Robertus Magister: *Imò inquit, perstabo, rei que eventum operiar, & unius crudelitatis, & alterius constantiæ testis futurus; neque enim feliciori exitu mortalitatem explebit, quam si pro Deo, justitiæque sanguinem fundat.* Paulò post Exoniensis ad pedes Sancti provolutus, & verba singultibus miscens: *Miserere*, inquit, *tui, nostrique: omnes enim odio capitis tui hodie perimus.* Cui Sanctus: *Fuge hinc, quia non sapi, quæ Dei sunt.* Tandem Comes Lincestræ è Regio cubili procedens, plerisque Optimatum comitantibus: *Mandat tibi Rex*, inquit, *ut venias redditurus rationem super objectis, sicut heri promissisti te facturum, alioquin audi judicium tuum.* Quem interpellans Sanctus: *Imò: inquit, Fili Comes, audi tu prius judicium: non te latet fili, quam familiaris, & fidelis secundum statum hujus mundi Domino fuerim; & idè placuit ei, ut in Archiepiscopum promoverer, quamvis Deo teste invitus: nota enim mihi fuit infirmitas mea, & magis pro ejus, quam Dei amore acquievi, quod hodie satis palam est, dum Deus, & se mihi subtrahit, & Regem: veruntamen in mea promotione dum Electio fieret, præfente Henrico filio, & Regni herede, cui & hoc ipsum mandatum fuit, quæsitum est, qualem me redderent Cantuariensi Ecclesiæ? Et responsum est, liberum, & absolutum ab omni nexu Curiali. Si ergo liber, & absolutus; neque teneor, neque volo super his respondere. Ad hæc fili Comes id attende, quanto dignior est anima, quam corpus, tanto magis Deo, & mihi teneris obedire, quam terreno Regi: nec lex, nec ratio permittit, ut filij Patrem judicent, aut condemnent; unde Regis, tuum, & aliorum declino judicium, sub Deo solo à Domino Papa judicandus, cujus præsentiam coram vobis omnibus appello. (a) Et vos fratres, & Coepiscopi mei, quia magis homini, quam Deo obeditis, ad Domini Papa audientiam, & judicium vos voco, Catholicæ Ecclesiæ, & Sedis Apostolicæ auctoritate munitus hinc recedo. Hæc sanctus*

(a) Alan. in V. cap. 33. lib. 1.

sanctus vultu, gestuque modestè intrepido, & libertatem spirante. Equum postea conscendit, abiitque, lævâ frænum Crucemq; tenens, dexterâ populo benedicens; ingens enim turba. Cleri præsertim, pauperumq; accurrerat, quæ velutè triumpho redeuntem excepere, excrevitque gaudium priori luctu, quòd sublatum crederent. Omnes convivio excepti. Sub prandium exilium Liberij, & monitum ex Evangelio lectum: *Si vos persecuti fuerint in una civitate, fugite in aliam.*

VI. Ex hoc tempore consilium cœpit excedendi Angliâ, rogavitque Regem. Et planè appellato semel Pontifice Romam eundum erat, urgebantq; fugam infidiæ in ejus vitam paratæ. (a) Aliquamdiu, ut insequentes falleret, Angliam alieno habitu, occultusque pererravit: tandem exeunte nocte mari se committit, applicatque haud procul Gravelingâ. Fugam beati Antistitis sævissima à Rege edicta etiam in Clericos comitata sunt, quibus exilia, plagæ, confiscationes indictæ, si parere illi pergerent, aut litteras deferrent, tantâ poenarum sævitiâ, & sacri Ordinis contemptu, ut vel inde appareat, quàm foedè indignèque Ecclesiasticos habuerit, quantòque jure non posset sanctus Archiepiscopus ferre, jura Ecclesiarum tam impudenter calcari. Lege ea edicta, erubesces. (b) Portus etiam custodiri, ne quæ litteræ in Regnum penetrarent. Ipse quamvis terrâ, marique varijs periculis jaçtatus (nam hærebant à tergo Regis ad Pontificem Nuntij, ac per insidias eundum erat, Belgis ex Anglia præmonitis) & iter inter pluvias, hyemisque pedibus metiretur, labore hætenus infueto, Alexandrum Pontificem exilium suum causâque litteris docuit; earum hæc summa. Persecutiones, quas in Angliâ à Rege ejusque Ministris gravissimas pateretur, causas Regno excedendi fuisse; eas verò non aliunde in se concitatas, quàm quòd jura, & libertates Ecclesiarum profligari nec æquis oculis videre, nec adulantium more pati amplius posset; hanc totam delicti summam esse, cæcum, mutumque non fuisse, Ecclesiâ pereunte: avaritiam Principis in Ecclesiæ facultates grassari: Clericos sæcularium tribunalibus sisti: nec pecuniâ tantum, exilijs etiam, ac membris

H
puniri:

(a) De fuga Div. Thomæ V. Apolog. Saresberienf. epist. 48. lib. 2. (b) V. lib. 2. epist. 14. 15. & 23.